

ХЕЛЬСИНКЕ ҚОРТЫНДЫ АКТІ

○Еуропа мен Солтүстік
Американың 35
мемлекетінің келісімі,
ол Еуропадағы
бейбітшіл және ізгілікті
халықаралық тәртіптің
қағидаттарын орнатты.

- Austria
- Belgium
- Bulgaria
- Canada
- Cyprus
- Czechoslovakia
- Denmark
- East Germany
- Finland
- France
- Greece
- Holy See
- Hungary
- Iceland
- Ireland
- Italy
- Liechtenstein
- Luxembourg
- Malta
- Monaco
- Netherlands
- Norway
- Poland
- Portugal
- Romania
- San Marino
- Soviet Union
- Spain
- Sweden
- Switzerland
- Turkey
- United Kingdom
- United States
- West Germany
- Yugoslavia

Қатысушы елдер: Австрия, Бельгия, Болгария, Ватикан, Ұлыбритания, Венгрия, ГДР, ГФР, Греция, Дания, Ирландия, Исландия, Испания, Италия, Канада, Кипр, Лихтенштейн, Люксембург, Мальта, Монако, Нидерланды, Норвегия, Польша, Португалия, Румыния, Сан-Марино, АҚШ, КСРО, Түркия, Финляндия, Франция, Чехословакия, Швейцария, Швеция, Югославия.

1973 жылдың 3 шілдесінде Хельсинкиде аса қолдаудың бастамасы бойынша Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық жөніндегі кеңес басталды, ол Еуропадағы "суық соғыс" барысында туындаған барлық халықаралық мәселелерді реттеуге тиіс болды. Кеңеске барлық еуропалық елдердің, сондай-ақ АҚШ пен Канада өкілдері қатысты.

1975 жылдың 1 тамызында Хельсинкиге жиналған осы мемлекеттердің басшылары Кеңестің қорытынды актісіне салтанатты түрде қол қойды. Бұл әр түрлі қоғамдық құрылымы бар елдердің Бейбітшілік және тату көршілік қатар өмір сүру саясаты салтанатының сәті болды.

Акт сауданы, өнеркәсіптік ынтымақтастықты, ғылым мен техника, қоршаған ортаны қорғау, мәдени және тұлғааралық өзара байланыс саласындағы ынтымақтастықты қоса алғанда, халықаралық проблемалардың кең ауқымын қозғаған.

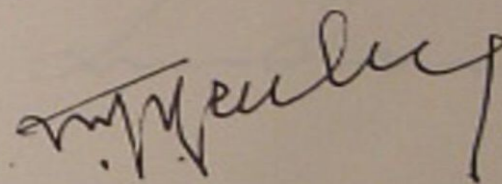

**ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЙ
АКТ
СОВЕЩАНИЯ
ПО БЕЗОПАСНОСТИ
И СОТРУДНИЧЕСТВУ
В ЕВРОПЕ**

**ХЕЛЬСИНКИ
30 июля — 1 августа 1975 г.**

«МЕЖДУНАРОДНЫЕ ОТНОШЕНИЯ»

DER VOLKSREPUBLIK BULGARIEN:
THE PEOPLE'S REPUBLIC OF BULGARIA:
LA REPÚBLICA POPULAR DE BULGARIA:
DE LA RÉPUBLIQUE POPULAIRE DE BULGARIE:
DELLA REPUBBLICA POPOLARE DI BULGARIA:
НАРОДНОЙ РЕСПУБЛИКИ БОЛГАРИИ:

Todor ZIVKOV

Erster Sekretär des Zentralkomitees der Kommunistischen Partei Bulgariens
und Vorsitzender des Ständesrates der Volksrepublik Bulgarien
First Secretary, Central Committee of the Communist Party of Bulgaria
and President of the Council of State of the People's Republic of Bulgaria
Primer Secretario del Comité Central del Partido Comunista Búlgaro
y Presidente del Consejo de Estado de la República Popular de Bulgaria
Premier Secrétaire du Comité central du Parti communiste bulgare
et Président du Conseil d'Etat de la République populaire de Bulgarie
Primo Segretario del Comitato Centrale del Partito Comunista bulgaro
e Presidente del Consiglio di Stato della Repubblica Popolare di Bulgaria
Первый Секретарь Центрального Комитета Болгарской коммунистической
партии и Председатель Государственного Совета Народной
Республики Болгария

Актіге қол қойған мемлекеттер "егемендік теңдікті және бір-бірінің өзіндік ерекшелігін құрметтеуге" міндеттелді ... "бір-бірін өз саяси, әлеуметтік, экономикалық және мәдени жүйелерін еркін таңдау және дамыту құқығы, сол сияқты өз заңдары мен әкімшілік ережелерін белгілеу құқығы".

халықаралық-құқықтық салада: екінші дүниежүзілік соғыстың саяси және аумақтық қорытындыларын бекіту, қатысушы мемлекеттер арасындағы өзара қарым-қатынас қағидаттарын, оның ішінде шекаралардың мызғымастығы қағидатын баяндау; мемлекеттердің аумақтық тұтастығы; шет мемлекеттердің ішкі істеріне араласпау;

әскери-саяси салада: әскери саладағы сенімді нығайту шараларын келісу (әскери оқу-жаттығулар мен әскерлердің ірі жүріп-тұруы туралы алдын ала хабарламалар, әскери оқу-жаттығуларға бақылаушылардың қатысуы); дауларды бейбіт жолмен реттеу;

ЭКОНОМИКАЛЫҚ САЛАДА: ЭКОНОМИКА, ҒЫЛЫМ, ТЕХНИКА ЖӘНЕ
қоршаған ортаны қорғау саласындағы ынтымақтастықтың негізгі
салаларын келісу;

гуманитарлық салада: адам құқықтары мен негізгі бостандықтар, оның ішінде жүріп-тұру еркіндігі. Байланыс, ақпарат, мәдениет және білім беру еркіндігі, еңбек құқығы, білім алу және медициналық қызмет көрсету құқығы мәселелері бойынша міндеттемелерді келісу; халықтардың тең құқылығы және билік ету құқығы, өзінің ішкі және сыртқы саяси мәртебесін айқындау.

